

Vedlegg til tildelingsbrev – 2024

Fullmakter – Statlige universiteter og høyskoler

1 Generelt

Vi viser til bevilgningsreglementet, reglement for økonomistyring i staten, bestemmelser om økonomistyring i staten og virksomhets- og økonomiinstruks for statlige universiteter og høyskoler. For administrative fullmakter viser vi også til særskilte brev og rundskriv. Eventuelle tilskuddsordninger må forvaltes i tråd med regelverket i staten.

Departementet kan når som helst trekke tilbake gitte fullmakter. Fullmaktene medfører ingen innskrenkninger i departementets instruksjonsmyndighet.

2 Budsjetfullmakter

2.1 Vedtak om nettobudsjettering

Stortinget gir ved særskilt vedtak samtykke til unntak fra bruttoprinsippet. Unntaket er bekreftet for 2024 ved at det er gitt nettobevilgning under utgiftspost 50 i budsjett for 2024, jf. Innst. 12 S (2023–2024) og Prop. 1 S (2023–2024).

Storingsvedtaket innebærer at institusjonen kan disponere eksterne inntekter fullt ut til sitt formål, i tillegg til bevilgning på 50-post. Institusjonen disponerer eventuelt positivt årsresultat og har ansvaret for å dekke eventuelt negativt årsresultat. Institusjonen må følge reglene i Reglement for statlige universiteter og høyskolars oppbygging og anvendelse av ubenyttede bevilgninger (avsetninger), jf. rundskriv F-05-20.

Institusjoner med unntak fra bruttoprinsippet må sørge for at midler fra andre statsinstitusjoner utbetales til institusjonenes arbeidskonti hos kontofører.

2.2 Eiendomsfullmakt for institusjoner som forvalter statlig eiendom ¹

Institusjonen kan i henhold til vedtak II Merinntektsfullmakter nr. 3 i Innst. 12 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S (2023–2024), avhende fast eiendom, jf. *Instruks om avhending av statlig eiendom mv.*, og bruke inntekter fra salg av eiendommer til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.

Institusjonen må legge frem for departementet saker som er av prinsipiell art eller som innebærer større arealendringer.

2.3 Fullmakt til å opprette og eie aksjer i selskaper

Institusjonenes adgang til å opprette selskaper og å kjøpe aksjer i eksisterende selskaper forutsetter at departementet gir institusjonene særskilte fullmakter i henhold til vedtak

V Fullmakt for universiteter og høyskoler til å delta i selskap, jf. Innst. 12 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S (2023–2024).

---

¹ Pkt 2.2 gjelder Universitetet i Oslo, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Universitetet i Bergen, Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Kunnskapsdepartementet gir institusjonen fullmakt til å:

1. opprette nye selskap og delta i selskap som er av faglig interesse for institusjonen
2. bruke overskudd av oppdragsvirksomhet til kapitalinnskudd ved opprettelse av nye selskaper eller ved deltakelse i selskap som er av faglig interesse for institusjonen
3. bruke utbytte fra selskap som institusjonen har kjøpt aksjer i eller etter fullmakt forvalter, til drift av institusjonen eller til kapitalinnskudd
4. bruke inntekt fra salg av aksjer i selskap som institusjonen har ervervet med overskudd fra oppdragsvirksomhet eller etter fullmakt forvalter, til drift av institusjonen eller til kapitalinnskudd.

Institusjonens eierskap i selskaper skal besluttes av styret, som skal kunne godtgjøre at dette er av faglig interesse. Videre skal styret fastsette mål for eierskapet og retningslinjer for forvaltningen, jf. rundskriv F-07-13. Eierskap er ikke en forutsetning for samarbeid eller for at ansatte ved institusjonen kan ha verv som styremedlem i et selskap.

Institusjonen skal legge departementets reglement til grunn ved sin utøvelse av myndighet etter fullmaktene, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-4. Institusjonen kan ikke benytte tingsinnskudd. Institusjonen kan ikke opprette stiftelser.

3 Administrative fullmakter

3.1 Fullmakt til å forvalte statens eierinteresser

Kunnskapsdepartementet gir institusjonen fullmakt til å forvalte statens eierinteresser, jf. ovennevnte fullmakter. Fullmakten omfatter selskaper, det vi si at institusjonene ikke kan opprette stiftelser. Institusjonene kan ikke benytte tingsinnskudd.

Institusjonen skal legge departementets retningslinjer for forvaltning av statens eierinteresser til grunn. For øvrig viser vi til Meld. St. 6 (2022–2023) *Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper*.

3.2 Fullmakt til å innkalle til generalforsamling i heleide selskaper

Kunnskapsdepartementet delegerer med dette til institusjonen å innkalle til generalforsamling i aksjeselskap der staten eier alle aksjene, og hvor institusjonen forvalter eierskapet, jf. aksjeloven § 20-5 første ledd.

Fullmakten gjelder for 2024 og kan ikke delegeres videre. Departementet forutsetter at institusjonen holder seg til bestemmelsene i aksjeloven, herunder varsler Riksrevisjonen om generalforsamlinger i aksjeselskap der staten eier alle aksjene, jf. aksjeloven § 20-7.

Institusjonen skal sørge for kjønnsbalanse i styrene i statsaksjeselskaper, jf. aksjeloven § 20-6. Departementet minner om at dette også er et mål i øvrige selskaper der staten eier aksjer.

3.3 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Kunnskapsdepartementet delegerer til institusjonene fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over 2024, jf. rundskriv R-110 av 20. juni 2023. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde kjøp til den ordinære driften av institusjonene, f.eks. leie av lokaler, kontorutstyr og kjøp av renholds- og vaktmestertjenester.

Fullmakten er begrenset oppad til følgende terskelverdier:

- Inntil 50 mill. kroner for brukerfinansierte prosjekter hos Statsbygg

- Inntil 100 mill. kroner for leie av lokaler i markedet. Terskelverdien gjelder summen av fremtidige leieforpliktelser

For prosjekter som overstiger disse terskelverdiene må saken forelegges Kunnskapsdepartementet før institusjonen kan inngå avtaler med Statsbygg eller andre.

Det er en forutsetning for bruk av fullmakten at kostnadene dekkes innenfor uendret bevilgningsnivå for hele avtaleperioden.

Klausul om fremleie ved eventuelt mindre behov for areal skal innarbeides ved inngåelse av nye husleiekontrakter. Det er videre en forutsetning at institusjonen nøye vurderer behovet for oppsigelsesklausuler. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen. Særlig gjelder dette ved langsiktige avtaler.

Institusjonene skal bruke Statsbygg som rådgiver der summen av fremtidige husleieforpliktelser er over 30 mill. kroner, jf. [brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet av 31. januar 2020](#).

Departementet viser for øvrig til Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20. januar 2012 nr. 39, og sist endret ved kongelig resolusjon 13. januar 2017, se følgende lenke: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/instruks-bygge-leie/id670873/>.

Departementet viser også til omtale av eiendom i virksomhets- og økonomiinstruksen for universiteter og høyskoler.

3.4 Fullmakt til å inngå forlik, opptre på statens vegne i forliksrådet eller innrømme erstatningsansvar

Kunnskapsdepartementet gir institusjonen fullmakt til å inngå forlik eller innrømme ansvar i saker om erstatning opp til 450 000 kroner. I saker som gjelder erstatning over 450 000 kroner, skal saken legges frem for departementet til avgjørelse både i tilfeller hvor institusjonen skal dekke dette innenfor egne budsjettammer eller belaste budsjettkapittel 471, jf. nedenfor.

Erstatning på grunnlag av alminnelige erstatningsregler, med unntak av ansvar i kontraktsforhold og ansvar i forbindelse med statens forretningsdrift, kan belastes Justis- og beredskapsdepartementets budsjett, kap. 471 Statens erstatningsansvar. Hvis vilkårene i Justis- og beredskapsdepartementets (JD) rundskriv G-01/2017 er oppfylt, kan institusjonene belaste på JDs kapittel 471. Siden nettobudsjetterte virksomheter ikke kan belaste direkte på kapittel 471 må slike saker med nødvendig dokumentasjon sendes Kunnskapsdepartementet som vil foreta belastningen. Øvrige utbetalinger av erstatning må virksomheten dekke innenfor egne rammer. Se rundskriv G-01/2017, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/erstatningskrav-motstaten--belastning-av-budsjettkapittel-471-post-71-og-fracfall-avforeldelsesinnsigelse/id2548368/>

Institusjonen har fullmakt til å reise forliksklage, og til å møte i forliksrådet i saker der departementet ellers ville vært part, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 tredje ledd, jf. første ledd. Dette inkluderer fullmakt til å bruke slike rettsmidler mot avgjørelse som er angitt i tvisteloven § 6-14. Dersom en sak som har vært behandlet i forliksrådet skal behandles for de alminnelige domstolene, vil departementet vurdere å delegere til institusjonene å representere staten også for disse instansene.

Institusjonen har ansvar for juridisk kvalitetssikring av erstatningsrettslige spørsmål før avgjørelse treffes. Departementet forutsetter at institusjonen foretar en grundig vurdering av grunnleggende vilkår for erstatning, dvs. ansvarsgrunnlag, økonomisk tap, årsakssammenheng, påregnelighet og adekvans – og eventuelt om det skal inngås forlik uten å erkjenne ansvar.

Saker av prinsipiell betydning eller saker der det kan være tvil om den juridiske vurderingen, skal forelegges Kunnskapsdepartementet, som vurderer om det er aktuelt å be Regjeringsadvokaten om bistand.